

פגול יהיה, והנפש האכלת ממנו עונה תשא".
 ודורשים בזה: מי שפיגולו גרם לו לאסור את הבשר באכילה, תתחייב הנפש האוכלת ממנו בכרת. יצא זה, זריקה על המזבח שלא במקומה, שאין פיגולו גרם לו להיאסר באכילה, אלא איסור דבר אחר, שנוקש שלא במקומו, הוא זה שגרם לו, שאין הקרבן מתפגל באותה זריקה גם אם יחשבו בו מחשבת חוץ לזמנו.

ומדין זה, שזריקה חוץ למקומה אינה זריקה המפגלת, למדנו שאף אם חישב בשעת קבלה או הולכה מחשבת חוץ לזמנו על זריקה שלא במקומה לא יעשה הקרבן פיגול על ידי זה.⁽⁵⁾

ומקשינן: אי הכי, איפסולי נמי לא ליפסול! שהרי זריקה זו אינה נחשבת זריקה לענין מחשבה.⁽⁴⁾

שהיא לכפרה בלבד, ולכן אין מחשבה מועילה על זריקה שלא במקומה, ומה שאין כן זריקת פסולים מצד עצמה היא ככל הזריקות ומה שאינה מתירה את הבשר באכילה הוא משום פסולה הבא מחמת שנעשתה על ידי פסולי עבודה, וזה לא התמעט מן הפסוק של "ואם האכל יאכל".

3. בכתבי הגרי"ז תמה, שהרי מה שזריקה שלא במקומה אינה מפגלת הוא משום שכשחשב בעת עשיית זריקה כזו שאין היא מתירה את הבשר באכילה אין זריקה זו נחשבת עבודה גמורה בכדי שיחשב מחשבת פיגול בשעת עבודה, ואם כן מה ענין זה למחשב בשעת עבודה אחרת על זריקה שלא במקומה שמאחר וחישב בזמן עשיית עבודה כתיקונה על כך שזורק חוץ לזמנו נמצא שחישב על אכילת מזבח חוץ לזמנו שהרי שלא במקומו כמקומו ואם כן דין הקרבן להיות פיגול! וביאר על פי מה שאמר הגרי"ח, כי הטעם במה שמחשבה על זריקה מפגלת אינו משום שיש כאן מחשבה על אכילת מזבח חוץ לזמן, אלא הוא משום שיש כאן פיגול על העבודה בזה שמחשב על העבודה שתיעשה חוץ לזמנה, ומעתה יש לומר כי מאחר ומה שזריקה שלא במקומה אינה מתירה את הבשר הוא משום שלענין התר הבשר חסר בעצם הזריקה שכשנעשית שלא במקומה אין היא זריקה לענין התר הבשר, הרי שהתחדש בפסוק זה של "ואם האכל יאכל וכי" פיגול הוא שכל זריקה שלא חשובה זריקה לענין הבשר, אף על פי שהיא מכפרת לא נחשבת זריקה לענין גוף הקרבן ולכן אינה מפגלת, ומאחר ולמדנו שזו אינה נחשבת זריקה לגבי גוף הקרבן הרי שאף אם יחשוב על זריקה כזו לא יפגל כיון שלא חישב על עבודה המתירה את גוף הקרבן.

4. כתב הקרן אורה, שמפשות הגמרא נראה שלמאן דאמר שלא במקומו לאו כמקומו דמי הרי שאין חולק בזה שמחשבה לתת שלא במקומו למחר פוסלת ואין זה דווקא לרבי יהודה ומשום מחשבת הינוח, שהרי לא שאלה הגמרא מדוע פסול אלא למאן דאמר כמקומו דמי ורק לדבריו תרצה שהטעם הוא

במקומה ובזמנה, מייטא רק היא מביאה את הבשר לידי פיגול. אבל זריקה דלא שריא בשר באכילה אם היה עושה אותה בזמנה, לא מייטא לידי פיגול, בין אם חישב עליה מחשבת פיגול בין אם חישב בעת עשייתה מחשבת פיגול אחרת! וכיון שזריקה זו שחישב עליה לעשותה שלא במקומה אינה מתרת את הבשר באכילה, לפיכך לא נעשה על ידה הקרבן פיגול, על אף שחישב בה מחשבה של חוץ לזמנו.⁽²⁾

אמר ליה רב אשי למר זוטרא: מנא לך הא שאין הקרבן נעשה פיגול בזריקה שאינה מתרת הבשר למרות שבעלים מתכפרים בה?

אמר ליה מר זוטרא: לפי שנאמר [ויקרא ז] "ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו ביום השלישי –

הוא הדין בחישב לזורקו שלא במקומו שיש לו להיפסל מחמת שאילו היה עושה כן בפועל היה נפסל.

2. בתוספתא תחילת פרק שני נאמר, שהשוחט את הזבח על מנת שיזרקו ערלים וטמאים את גמו למחר הרי זה פיגול וחייבין עליו כרת, והקשה הקרן אורה [לקמן לו ב ד"ה חישב], הרי לעיל [כו ב] אמר רבא שאין מחשבה מועלת אלא במי שראוי לעבודה ובמקום הראוי לעבודה, ואם כן כשם שלענין מקום הראוי לעבודה הדין הוא שבין אם חשב מחשבת פסול בעת זריקה שלא במקומה ובין אם חישב מחשבת פסול בעת עבודה אחרת על זריקה שלא במקומה אין הקרבן נעשה פיגול בכך, הוא הדין צריך להיות לענין האדם הראוי לעבודה שבין אם חישב הוא עצמו מחשבת פסול בעת עבודתו ובין אם כהן אחר חישב מחשבת פסול על עבודת זה שאינו ראוי לעבודה שלא יעשה הקרבן פיגול בכך, ומדוע בזה חלוקה מחשבת הפסול בעת עבודתו שאינה מפגלת ממחשבת אחר על עבודתו של זה שמפגלת? וכן הקשה בחידושי מרן רי"ז הלוי [הלכות פסולי המוקדשין, פרק ה' הלכה ח' ד"ה ונראה] שמאחר וזריקה שאינה מתרת את הבשר באכילה אינה מפגלת, מדוע מחשבה פיגול על זריקת פסולים מפגלת, הרי זריקתם אינה מתירה את הבשר באכילה? ותיירץ הקרן אורה, שמחשבה על זריקה שלא במקומה אינה נחשבת מחשבה על אכילת מזבח כיון שמחשב על נתינה שלא במקום אכילה, ולכך אין מחשבה זו מפגלת, ומה שאין כן מחשבה על עבודת פסול הגם שאין עבודתו מתירה את הבשר באכילה אבל מכל מקום מחשב על נתינה במקומה ונמצא שחישב על אכילת מזבח חוץ לזמנו ולכך נעשה פיגול במחשבה זו.

ובחידושי מרן רי"ז הלוי תירץ, שזריקה שלא במקומה כל תורת הזריקה שבה היא לכפרה בלבד, שהרי התורה חילקה אותה בעיקר דינה משאר זריקות כפי שדרשה הגמרא "לכפרה נתתיו ולא לדבר אחר", ומן הפסוק של "ואם האכל יאכל" [המובא בהמשך הגמרא] למדנו שלענין פיגול רק זריקה כזו שיש לה תורת זריקה אף לגבי התר הבשר מפגלת ולא זריקה